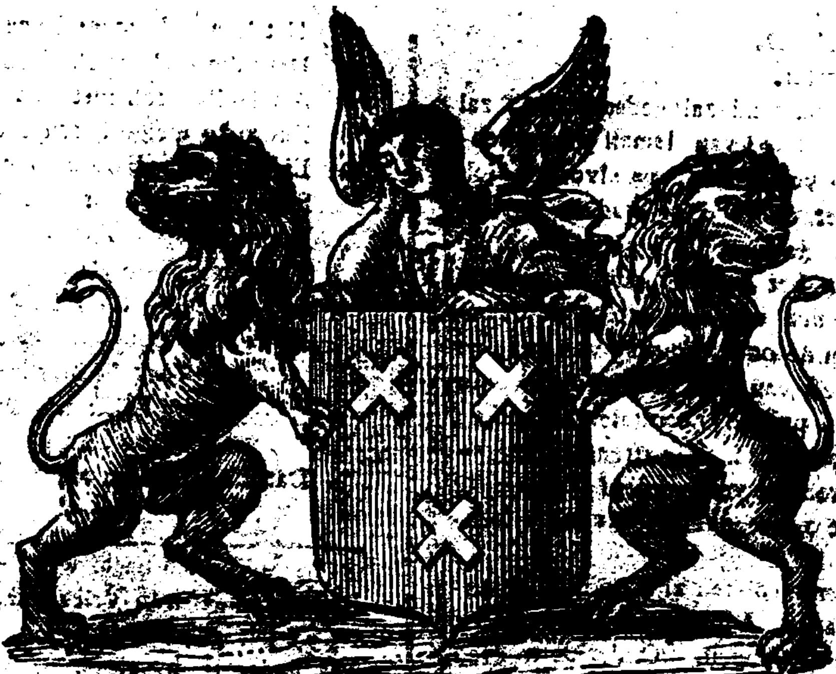
A°. 1828. N°. 25.

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag den 21 Junij.

SCHUTTERIJ.

Oproeping voor de Loting van 1828.

[illegible] op Art. 10. [illegible] van den 11 April 1827 [illegible]

» Art. [illegible] den 1 Julij [illegible] van minste acht dagen te vo- » ren [illegible] Plaatselijk Bestuur openlijk daartoe aankondigen, zal er » over al de ingeschrevenen binnen de Gemeente eene Loting plaats heb- » ben, door middel van welke uit de ingeschrevenen, het benoodigd getal » voor de Schutterij zal worden getrokken."

» Art. 11. Deze Loting zal plaats hebben in het openbaar, door de » zorg van het Plaatselijk Bestuur en onder het opzigt van eene Commis- » sie uit hetzelve door hetzelve benoemd. De ingeschrevenen kunnen » zelve hunne nummers trekken, of zulks door gemagtigden laten doen; » voor hen die persoonlijk afwezend blijven mogten, of die zich niet door » eenen bij de Commissie uit het Plaatselijke Bestuur bekenden gemag- » tigden zullen hebben doen vertegenwoordigen, zal door een der leden » van die Commissie worden getrokken."

Voorts gelet op Art. 11. en 18 van Z. M. besluit van den 21 Maart 1828, houdende reglementaire bepalingen ter invoering der Wet op de Schutterijen.

En eindelijk op het besluit van Z. E. den Heere Gouverneur der Provincie *Noord-Braband*, van den 14 April 1828 A. n°. 22. Bureau van Militaire Zaken, (Provinciaal-blad n°. 75.) houdende voorschriften ten aanzien der Inschrijving en Loting.

ROEPEN BIJ DEZE OP de [illegible] Schutterij, der Stad, [illegible] welke zal plaats hebben ten [illegible], als volgt:

Op DINSDAG den 24 JUNIJ 1828, des morgens ten acht ure, de geborenen in den jaren 1803, 1802 en 1801, en alzoo behoorende tot de eerste, tweede en derde Registers.

Op WOENSDAG den 25 JUNIJ 1828, des morgens ten acht ure, de geborenen in den jaren 1800, 1799 en 1798, uitmakende de vierde, vijfde en zesde Registers.

Op VRIJDAG den 27 JUNIJ 1828. des morgens ten acht ure, de geborenen in den jaren 1797, 1796, 1795 en [illegible] behoorende tot de zevende, achtste, negende en [illegible] Registers van Inschrijving.

Met kennisgeving, dat de Alphabetische Lijsten bereids zijn opgemaakt en van Donderdag den 19 tot Zaturdag den 21 dezer maand, des morgens van negen tot twaalf en des namiddags van drie tot zes ure, ter Stads Secretarij, voor de belanghebbenden zullen ter visie liggen; en voorts met aanmaning, om zoo veel mogelijk in persoon tot de Loting op te komen, alzoo daarbij tevens in de Registers zullen worden aangeteekend de reclames, welke tegens de designatie kunnen worden ingediend en waartoe aan een voet dezes zullen worden vermeld, de bepalingen der Wet omtrent de vrijstellingen, op welke een iegelijk wordt uitgenoodigd wel te reflecteren, ten einde gemelde reclames, daar toe termen zijnde, *naauwkeurig* worden opgegeven en daardoor de verdere werkzaamheden voor de organisatie der Schutterij, te regelmatiger kunnen geschieden.

BREDA den 13 Junij 1828.

DE ROY, vt.

Ter Ordonnantie van Dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHÄDIKES.

Extract uit de Wet van den 11 April 1827.

Artikel 3. Van deelneming in den Dienst der Schutterijen worden vrijgesteld:

Onvoorwaardelijk.

a. Die met ongeneeslijke ziekten of gebreken zijn behebt, waardoor zij tot den wapenhandel, duurzaam, buiten staat zijn.

b. Die kleiner zijn dan *eene* Nederlandsche el, en *vijf honderd zeventig* streepen.

Voorwaardelijk.

c. Die door ziekte of gebreken zijn behebt, waardoor zij, tijdelijk, tot den wapenhandel buiten staat zijn, voor zoo lange deze verhindering mogt voortduren.

d. De geestelijken van alle gezindheden, zoo lang zij niet van stand veranderen.

e. De professoren en lectoren aan de hooge scholen, aan de athenea en seminarien.

f. De studenten in de Godgeleerdheid.

g. Die den rang van officier, in dienst van den staat, te lande of ter zee, hebben bekleed, en, door eervol ontslag, die dienst verlaten hebben, of gepensioneerd zijn, zoo lang zij niet in eenen gelijken of hoogeren rang bij de schutterijen kunnen worden aangesteld.

h. Die, wegens verandering van woonplaats, eervol uit de schutterij zijn ontslagen, in den rang van officier, voor zoo verre zij, in hunnen vorigen of in eenen hoogeren rang, niet weder kunnen worden aangesteld.

i. Die in militairen dienst, ter zee of te lande, zijn.

k. De broeder van hem, die in persoon, voor zich zelven bij de schutterij dient, met dien verstande, dat van een gelijk getal broeders [illegible] tot den dienst zal worden geroepen, strekkende deze bepaling zich echter niet uit tot zoodanige broeders, die, om welke reden ook, niet meer bij hunne ouders inwonen.

Het staat eenen broeder vrij, voor zijnen broeder in dienst te treden, mits hij de hoedanigheden in zich vereenigt, welke bij deze wet zijn voorgeschreven.

l. Zij die tot den dienst der nacht- of brandwachten en tot die der brandspuiten zijn aangesteld, worden, zoo lang zij met die werkzaamheden zijn belast, in tijd van vrede, niet tot de waarneming van den dienst bij de Schutterijen opgeroepen.

m. Dit zelfde zal ook in tijd van vrede het geval zijn:

1°. Met lijf- en huisbedienden, voor welke, als dienstboden, de Personele belasting wordt betaald; waaronder, echter, niet zullen worden verstaan werkboden of zoodanige bedienden, die ter uitoefening van iemands beroep of bedrijf zijn benoodigd.

2°. Met hen, die voortdurend uit de armen-kisten bedeeld, of in de armengestichten opgevoed en onderhouden worden, met dien verstande evenwel, dat, wanneer het getal der op deze wijze vrijgestelden, meerder dan *een tiende* der gevorderde sterkte eener Schutterij mogt uitmaken; alsdan zoo veel hogere nommers voor den werkelijken dienst zullen worden opgeroepen, als dat meerdere bedraagt.

Art. 4. Tot de deelneming in den dienst der schutterij zullen nimmer worden toegelaten, zij, die bij een vonnis, door geene nadere uitspraak of beslissing [illegible] tot eene volgens de wet onteerende straf zijn verwezen; alsmede die, welke in gelijker voege gevonnisd zijn wegens eenig misdrijf, hetwelk den [illegible] tot den dienst in de schutterijen moet doen beschouwen, en zulks ter beslissing van de Gedeputeerde Staten der provincien, op voordragt van het plaatselijk bestuur.

Art. 5. Gevangenen in de termen van dienstpligtigheid vallende, zullen, gedurende hunne gevangenschap, buiten alle oproeping worden gehouden.

Art. 86. De thans bij de schutterij dienende manschappen zullen den vijfjarigen dienst, waartoe de schutters, volgens deze wet, verpligt zijn, bij de nieuwe schutterijen volbrengen; en zullen zij, die langer dan vijf en minder dan zeven jaren hebben gediend, of, in plaats van die persoonlijke dienst, gedurende *vijf* jaren of langer, eene verhoogde contributie hebben betaald, overgaan tot de *reserve*; terwijl zij, die hun [illegible] hebben volbragt of door zevenjarigen dienst aan de vroegere wet op de schutterijen hebben voldaan, des verkiezende, finaal zullen worden ontslagen.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE den 17 Junij.

Volgens geruchten zouden de Staten-generaal buitengewoon bijeen geroepen worden ter oorzake van een ophanden zijnde huwelijk tusschen de Prinses *Marianne* met den Prins *Gustaaf*, zoon van den voormaligen Koning van Zweden. Deze prins, welke om zijn karakter en personele hoedanigheden zeer geroemd wordt, zoude genaturaliseerd en met het grootmeesterschap der artillerie bekleed worden.

ARNHEM den 17 Junij.

Gisteren avond is, met een klein gevolg, van Nijmegen alhier aangekomen, en aan het logement *de Zon*, bij den Postmeester *Beekers*, afgestapt de prins *Gustaaf Adolf Gustafsteen*. Z. K. H. heeft zich heden morgen, in eene koets met zes paarden bespannen, naar het Loo begeven.

GRONINGEN den [illegible] Junij.

Heden nacht overleed alhier, in het 57ste jaar zijns ouderdoms, de Hoogleeraar *Gerbrand Bakker*, door wiens dood aan deze Hoogeschool, en aan de wetenschappen in het algemeen een slag is toegebragt, die zeer moeijelijk zal zijn te herstellen. Zeventien jaren lang was hij in deze stad door zijn onderwijs in de Ontleed- Natuur- en Vroedkunde, en door zijne menigvuldige uitgegevene schriften, het voorwerp der hartelijke vereering eener leergierige Jongelingschap; en genoot hij in zeldzame maat de achting zijner tijdgenooten wegens zijne algemeene bekwaamheden, weldadigheid en Godsvrucht. Met het beste hart en de gelukkigste zielsvermogens toegerust, geboren als het ware tot verligting van het Menschdom, leefde hij te weinig voor zich zelven, en eischte van zijn reeds zoo zwak en lijdend ligchaam te veel voor anderen, waardoor hij, schoon lang genoeg geleefd hebbende voor zijnen roem, nog te vroeg gestorven is voor zijne Tijdgenooten, Naastbestaande en vele Vrienden, die, schoon diep ter nedergedrukt door den slag, die eenen Menschenvriend en Geleerde nog onverwachts gesnuit heeft in den loop van zijn weldadig en nuttig leven, echter dankbaar herdenken, dat zij een groot Man gezien hebben, die met voortreffelijke gaven des verstands geene mindere hoedanigheden van het hart paarde; — die door gemakkelijkheid van bevatting, scherpzinnigheid en onpartijdigheid van oordeel, een vast geheugen en levendige verbeelding, den natuurlijken aanleg om een groot Man te worden, boven anderen bezat, en dit waarlijk was geworden door aanhoudend en ijverig werken, algemeene verkregene kundigheden, en gemakkelijkheid in het mededeelen van zijn onderwijs aan anderen.

RUSLAND.

ODESSA den 31 Mei.

Zoodra de Donau tot zijnen gewonen waterstand zal gedaald zijn, zal de overgang der Russische troepen in de nabijheid van Ismail plaats hebben. Z. M. de Keizer is heden derwaarts vertrokken, na alvorens zich met H. M. de Keizerin drie dagen in Bender en in onze stad te hebben opgehouden. Het weder is zeer gunstig; de kavallerie vindt overal de noodige voedering. Voor de bezorging van het leger is met de grootste voorzigtigheid gezorgd. Met ossen gespannen wagens, welke de bewegingen der troepen overal volgen, verzekeren de onderhouding van dezelve voor verscheidene maanden. De soldaat heeft van alles in overvloed. In den rug van het leger zijn op verscheidene punten hospitalen opgerigt, doch er hebben zich nog geene ziekten geopenbaard. De strengste krijgstucht wordt gehandhaafd en daarmede de vreugde vermeerderd, waarmede de bewoners der prinsdommen de Russische armee overal ontvangen hebben.

Zoodra de troepen den Donau zullen overgetrokken zijn, zullen de reserven onder bevel van den generaal, graaf *de Witte*, in Moldavie en Walachije rukken om de andere troepen te vervangen. Onder de troepen heerscht de beste geest; overal bespeurt men vreugde en verlangen om zich met de Turken te meten.

De Turksche vestingen schijnen met talrijke bezettingen en voorraad van allerlei aard voorzien te zijn. Doch omtrent het hoofdleger der Turken verneemt men niets met zekerheid. Te Adrianopel schijnt de Turksche magt zich te verzamelen en bij Schumla een aanzienlijk korps aangekomen te zijn om die positie te verdedigen.

De Pacha van Braila schijnt besloten te hebben de verdediging van die vesting tot op het uiterste voort te zetten. In den nacht van den 25 op den 26 is de tweede paralel geopend en men hoopt dat er spoedig de geschotene bressen den storm zullen mogelijk maken.

De in de wateren van Anape veroverde zes Turksche vaandels werden gisteren, na dat dezelve aan H. M. de Keizerin waren aangeboden, met veel plegtigheid door de straten rondgedragen. Het getal der gevangenen door onze vloot vóór Anapa genomen, bedraagt 1200 man, welke in eene onzer havens aan de Krim zijn gebragt.

Onze vloot voor Anape bestaat uit 32 zeilen, met 6000 man landingstroepen; het bombardement dezer vesting heeft reeds dertien dagen geduurd; de voorsteden waren vernield en alles kondigde de spoedige overgave aan.

De generaal-gouverneur, graaf *Woronzof*, is heden den Keizer naar het leger gevolgd.

PORTUGAL.

LISSABON den 31 Mei.

Don *Miguel* heeft tot kommanderenden generaal der voorhoede van de *Groote Armee* onder bevel van den *Prins Regent*, benoemd den heer *Povoas*. Deze voorhoede bestaat uit 1200 man en bevindt zich te Alcobaza; het groote leger bevindt zich 10 uren van hier, en is 3000 man sterk, en met deze magt zal de Infant 16000 man troepen verslaan, welke het Regentschap van Porto telt; van deze laatsten bevinden zich 8000 man te Porto, 6000 te Coimbra en 2400 man, welke de voorhoede van dat leger uitmaken, te Eria, onder bevel van den kolonel *Vasconcellos*, [illegible] zijne dapperheid bij het verdrijven van den [illegible], aan den dag gelegd.

FRANKRIJK.

— Eene vreesselijke misdaad heeft onlangs te *Terrasteir*, eene kleine gemeente, in eene der departementen van Frankrijk, plaats gehad. Vier vreemde vrouwen, zijnde twee moeders met hunne dochters, bewoonden twee hutten, eenigzins afgezonderd van het dorp gelegen, alle van eene slechte en onzedige levenswijze verdacht, en daardoor ook aan verschillende gesprekken, deswegens blootgesteld; deze vernomen hebbende dat het voornamelijk eene dagloonster had kunnen goedvinden, deze gesprekken te herhalen en verder uittebreiden, besloten hunne wraak tegen haar hierover uitteoefenen, en wisten, onder voorwendsel van aan deze ongelukkige werk te zullen verschaffen, haar in eene der hutten te lokken, alwaar een schrikkelijk tooneel plaats had, want bij haar intreden, vielen zij haar gezamentlijk op het lijf, wierpen haar ter aarde, en overladen haar met slagen, tot het bloed begon te vloeijen en de ongelukkige, in een luid geschreeuw en gekerm uitbarste, toen greep eene dezer vrouwen, welke het gejammer en de beschouwing van het bloed, nog meerder tot woede vervoerden, eene bijl, en sloeg hiermede moorddadig deze dagloonster, en zelfs nog, na dat zij reeds den geest had gegeven, en het was eerst in dit noodlottig oogenblik, dat de woede en de wraak dezer zoo ontmenschte en wreede vrouwen, begon te bedaren. Zij namen het doode ligchaam en brachten het in een nabij gelegen bosch, waar zij zelfs niet eens de voorzorg gebruikten, van het te begraven, wanende dwaselijk, dat alle gevaar voor hen voorbij ware, nu zij hunne wraak slechts gekoeld hadden, en het onmogelijk zoude wezen, dat hunne misdaad ontdekt werd, doch het verdwijnen der dagloonster, konde niet anders dan het vermoeden dier genen, bij welken zij in de gemeente van *Terrasteir* bekend was, opwekken; een geregtelijk onderzoek werd alzoo bevolen, en men vond welras het lijk gewond en misvormd, ter plaatse hier voren vermeld, voerende tevens de bloedige voetstappen de dienaren der politie, door twee met rogge bezaaide velden, tot aan de hut, waar deze zoo vreesselijke misdaad was gepleegd, en alle de vermoedens door de met bloed bevlekte bijl, volkomen werden bevestigd. Deze vrouwen zijn in hechtenis genomen, en hebben in de eerste oogenblikken, ofschoon zij, alle de daarbij plaats gehad hebbende omstandigheden hadden verhaald, vol gehouden, zij slechts getuigen dezer misdaad waren geweest, maar elk afzonderlijk verhoord en door vragen verstrikt zijnde, hebben zij alles bekend in nog schrikkelijker omstandigheden, als die, welke hier van zijn ter nedergesteld, daar bij gevoegd.

Mengelingen.

AAN DEN MOERDIJK!

Of Antwoord op de LOGOGRYPHE, *in het vorige N°. dezer Courant te vinden.*

Moerdijk! van ouds bekend, aan 's Hollandsch diep gelegen;
Met regt roemt men uw schoon, langs uwe fraaije wegen;
Het loeijend grazend vee ziet men op 't verst verspreidt,
Dat m'in uw' vrucht'bren schoot aan alle kanten weidt,
Als Hollandsch lust en vreugd — ver boven lof verheven,
Kan uwe weiderij aan elk genoegen geven! —
Biedt mij dan zoo uw schoon vaak vele vreugde aan!
Soms, stort, door u te zien, het oog een stille traan,
Voor dapperen Friso, (*) Nederland te vroeg ontnomen
Voor *hem*, die als een held in ieders hart mogt wonen;
Ja, *hem!* die door zijn' moed ons land veraad'ming schonk;
Doch, die door ongeval, zoo jammerlijk verdronk! (§)
(Raad 'k hier mee 't woord der Logogryphe,
Dan is het wis en buiten kijf;
En zoo ook dra bewezen,
Dat d'opgegeven woorden in MOERDIJK moeten wezen!)
d. L.

(*) 's Vorsten naam was: — JOHAN WILLEM FRISO, Prins van Oranje, Erfstadhouder van Vriesland, Stadhouder van Groningen, enz.

(§) Dit gebeurde in 1711. Het zal niet ongepast zijn, dit voorval hier wat nader te beschrijven, zoo als dit onze geschiedschrijvers geboekt hebben:

De Prins was naar 's Hage op reis gegaan, (gelijk bekend is, ter vereffening der verschillen met den Koning van Pruissen.) Op den 14 van Hooimaand aan den Moerdijk aangekomen zijnde, van waar hij zich naar het Strijensche zas moest laten overzetten, trad de Prins met drie heeren tot zijn gevolg behoorende en eenige bedienden, in de vaarschuit, terwijl de koets en paarden te gelijkertijd met de schouw overgevoerd werden. Naauwelijks was men op het midden der overvaart, of er ontstond een hevig winds, van zwaren stortregen vergezeld. De Prins besloot hierop met [illegible], kolonel van 's Prinsen lijfwacht, die Zijne Hoogheid vergezelde, in de schouw (†) over te stappen, om voor den regen bevrijd te zijn, in de koets te gaan zitten. De vaarschuit geraakte ondertusschen niet zonder groot gevaar over, doch de schouw helde, door het opsteken van den wind, zoo geweldig over zijde, dat men beducht was, dat zij omver zou slaan. Intusschen naderde zij zoo den oever, terwijl de Prins vast uit de koets stapte, om des te eerder aan land te zijn. — Tegenwind deed de schouw beneden het steiger vervallen, en er was hooger opsteken, tot dat eindelijk een felle wind haar geheel over zij de deed slaan.

De Prins hield zich in het eerst nog aan den mast vast; doch werd door het geweld der golven uit de schouw geslagen en — verdronk!

Zijn lijk, naar hetwelk dagelijks te vergeefs gezocht werd, werd door den Beurtman van *Bergen-op-Zoom* naar *Dordrecht*, op den 20 van Hooimaand 1711, bijna op dezelfde plaats, waar het ongeluk was gebeurd, gevonden en opgevischt.

(†) De groote WAGENAAR spreekt telkens, *van eene schouw*, dit zal zekerlijk een grooter vaartuig geweest zijn, dan de thans bekende schouwen van den *Moerdijk* en *Lage Zwaluwe*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.